

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Articulus I. De Natura & Varietate Simoniae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

TITULUS III.

De Simonia &, ne aliquid pro Spiritualibus exigatur vel promittatur.

Actenus de modis, quibus proceditur in Criminosos & calumniosos criminum Delatores. Sequuntur alia Ecclesiastici, aut Mixti Fori crimina: & præ aliis, quæ specialiter tendunt in contumeliam Dei, rerumque Divinarum vilipensionem: ut est donorum illius Spiritualium injuriosa æstimatrix & licitatrix Simonia.

ARTICULUS I.

De Natura & Varietate Simoniæ.

SUMMARIUM.

1. Origo nominis,
2. Et definitio Simoniæ:
3. Quam constituunt Pæctio, Pretium, & Merx.
4. Alia est Juris Naturalis & Divini:
5. Alia Ecclesiastici duntaxat,
6. Intentionem Simoniacam ex actu præsumentis,
7. Rursum alia Mentalis, alia Conventionalis, alia Realis est,
8. Et quadam Confidentialis, locum habens in beneficiis,
9. Resignatis vel collatis cum portione fructuum,

10. Sicut & cum Ingressus aut Regressus reservatione.
11. In beneficiorum permutatione, non à permuantibus:
12. Sed ea permuatata conferentibus committitur.

Simonia nomen sortita est à Simone Mago, *can. Quidam pr. 24. q. 3.* qui donum Dei sive Spiritus sancti gratiam pecuniâ possideri in novo Testamento primus existimavit, *Actor. cap. 8. v. 20.* ut refertur *can. Qui studet, 1. q. 1. & can. Salvator 8. §. Igitur, 1. q. 3.* & cum Glossa in *Summa, V. Quidam, q. 1. cit.* à D. Thoma 2. 2. q. 100. art. 1. aliisque TT. esse dicitur, Studiosa voluntas emendi aut vendendi aliquid spirituale aut spirituali annexum.

Aliter, si verba spectes, sed eodem sensu Suarez *Tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 1. n. 7.* Simoniam dicit Sacrilegium, quod committitur emptione aut venditione, seu quovis contractu, quò spirituale ut tale est, pro temporali commutatur; tota namque Simoniæ malitia in eo sita est; quòd quis cum re sacra aut spirituali, hoc est, aliquò modò supernaturali, sive ad spiritualem animæ salutem ordinata, aut ei annexa, in æstimationem venire posse judicet rem prophanam seu temporalem, (quod hæreticum est, ideòque Simonia, *can. Presbyter 3. Sc. q. 1. cit. & c. Quoties 5.*

E

sus 5. hęc Rubr. Hæresis appellatur) vel illam pro ista emere, aut venalem exponere intendat vel promittat, aut re ipsa emat vendatque, ut cum *cit.* Suarez *cap. 7. n. 13.* & Laiman *Lib. 4. tract. 10. cap. 8. n. 4.* à DD. hęc latè declaratur. Unde

3. Colligitur, ad Simoniam constituendam tria requiri, scilicet Pactum emptio- nis, venditionis sive ejusmodi commuta- tionis, Pretium sive rem temporalem, & Mercem sive rem sacram seu spiritua- lem, vel spirituali antecedenter, concomitan- ter vel consequenter annexam, quæ pro illa sive temporali datur. Singulorum accuratiorem explicationem dabimus *Art. seqq.* postquam retulerimus duas ce- lebriores Simonia partitiones.

4. Primâ Simonia, alia Naturalis & Di- vini, alia solum Positivi Ecclesiastici Juris esse, dicitur à Glossâ in *c. fin. V. Illicita, de Pactis* & aliis DD. passim. Illa sive Na- turalis & Divini Juris Simonia est, quâ pro temporali datur res de se verè spiri- tualis aut huic annexa: ut sunt gratia san- ctificans vel gratis data, Sacramenta, con- secratio, benedictio, Ecclesia vel calix consecratus propter consecrationem, Ec- clesiastica jurisdictio, spirituale Offici- um &c. Ista verò sive Juris solum Eccle- siastici Simonia est, quâ una res spiritua- lis aut huic annexa datur pro alia spiri- tuali aut huic annexa: sicut contingit in per- mutatione beneficiorum, quæ uti & trans- acti o super lite beneficiâ à permutanti- bus vel colligantibus propriâ autoritate factæ, labè continent simoniae, Jure Ecce- siastico introductæ, *c. Questum 5. c. Cum olim 7. de Rev. permut. c. Cum pridem 4. de Pactis & c. Constitutus 4. de Transact. cit.* Suarez *cap. 2. & 7.* Lessius *Lib. 2. de I. & I. cap. 35. n. 25.* & Palao *Tract. 17. disp. 3. p. 2. n. 2.* Ita simoniae etiam sunt resi- gnationes beneficiorum confidentiales paulò post declarandæ. Ecclesiastici Juris

Simoniam aliquando etiam committitur, cum res in se temporalis datur pro pretio temporali: sicut contingit, cum Oeco- nomi, Vicedomini, Thesaurarii, Sacristæ & similia officia, ad rerum Ecclesiæ tem- poralium administrationem, defensionem, vel custodiam ordinata, venduntur aut emuntur, *can. Si quis Episcopus, 1. q. 1. can. Salvator, 1. q. 3. & c. Consulere 38. hęc Rubricâ.* Sed hinc

Dubium non leve oritur, an, quæ est Juris tantum Ecclesiastici, sit propriè di- cta Simonia. Negant enim hoc Paluda- nus in *4. dist. 25. q. 4. art. 2.* & Sotus *Lib. 9. de Justitia, q. 5. art. 2.* Ratio ne- gandi est; quia in permutatione benefi- ciorum nihil temporale: in Oeconomi aut Vicedomini & similibus officiorum venditione nihil spirituale intervenit; quorum tamen utrumque, alterum tan- quam mercem, alterum tanquam pretium exigi, diximus ad constituendam simo- niam.

Sed, licet propter hanc rationem, quæ Juris tantum Ecclesiastici est, Simonia minus propriè sit, quàm ea, quæ est Juris Naturalis & Divini, simoniae tamen no- mine venire etiam ipsam posse, cum *vis.* Glossæ aliorumque Interpp. ac DD. com- muniore sententia sustinent *cit.* Suarez *cap. 2. n. 1. cap. 7. n. 2.* & Lessius *Lib. 2. de I. & J. cap. 35. n. 6.* Ratio est; quia in beneficiis Ecclesiasticis titulo spirituali annexi sunt proventus sive redditus tempo- rales: quorum præcipuè intuitu, cum e- jusmodi permutationes aut resignationes contra dispositionem Ecclesiæ, ipsas pro- pter periculum & similitudinem cum si- monia prohibentis, attentatæ fieri præsu- mantur, rectè pro simoniâ ab Ecclesiâ habentur ea propriâ autoritate permutantes &c. Rebuffus *Practico. 3. p. Tit. de Permutat. n. 52.* Redoanus *de Simonia p. 3. cap. 3. & 13.* & *cit.* Suarez *cap. 31. n. 5.* Simili

Simili modo memorata officia temporalia connexionem & affinitatem quandam habent cum cultu Divino: in cuius diminutionem quia eorum venditio cedere facile potest, ab Ecclesia invendibilia redita sunt instar rerum verè spiritualium hisque annexarum, *cann. & c. Consulere cit.* ut, sicut harum, sic & illorum venditio simoniaca reputetur; cum invendibilia facta sint intuitu cultus divini. Confirmantur ista; quia Ecclesia, sicut actum aliquem ex se indifferentem ex motivo honestatis, quæ in aliqua virtute v.g. Religionem reperitur, præcipiendò, eum materiam talis virtutis, sic etiam actum ex motivo turpitudinis, in vitio v.g. simonia repecta, prohibendò, eum talis vitii materiam facere potest, ut rectè advertit Laiman *cit. Tract. 10. cap. 8. n. 66.*

7. Altera Simonia divisio est in Mentalem, Conventionalem & Realem. Mentalis hoc loco vocatur non, quæ in sola mente, sive interno animi proposito simoniam committendi consistit; talis enim rectius Simonia Interna dicitur: sed, quæ res spiritualis in compensationem temporalis, aut hæc propter rem spiritualem acceptam quasi ex debito datur, quin præcellerit aliqua pactio vel conventio externa, v.g. si quis Episcopo serviat; ut ab eo accipiat beneficium, vel hoc sibi confertur, tanquam debita merces & compensatio servitorum, ut ex *e. Tua nos 34. §. Licet & c. fin.* desumit Gonzalez in *e. cit. n. 2.* & ante eum *cit.* Suarez *cap. 41. n. 3.* Conventionalis est, quæ in pactum expressum vel tacitum transit; sicut contingit, cum de re temporalis pro spirituali, aut contrà de hac pro illa danda verbis aut aliò modo convenitur. Quæ, si neutrà ex parte traditio secuta est, Simonia Conventionalis pura: si verò traditio solius spiritualis, vel solius rei temporalis ex conventionem facta sit, Mixta nuncupatur,

cit. Suarez *n. 6.* & Laiman *n. 67.* Realis demum secundum eosdem DD. ea tantum dicitur, quæ tam pretii sive rei temporalis, quam spiritualis sive mercis traditione perfecta est & consummata. Unde hæc simonia conventionali executionem sive traditionem utrinque factam, sicut conventionalis mentali expresse vel tacite initam pactioem externam superaddit.

Non prætermittenda hoc loco est 8. Jure solum Ecclesiastico introducta species Simonia, quæ à fiducia, cui innititur, vocatur Confidentialis, locumque duntaxat in beneficiis Ecclesiasticis habet & committitur, cum quis beneficium quocunque, simplex vel curatum, Seculare vel Regulare, alicui quocunque modo, v.g. eligendò, præsentandò, conferendò vel in ejus favorem resignandò procurat cum certa confidentia, id est, expresse vel tacito pacto, quòd is, cui id procuratur, post aliquod tempus idem beneficium ipsi procuranti vel alteri sit resignaturus, vel pensionem aut fructus ex eo præstaturus, ut ex *Constitutionibus* Pii IV. quæ incipit *Romanum, 7. Calend. Novemb. 1564.* & Pii V. quæ incipit *Intolerabilis, Calend. Jun. 1569.* editis amplius constat.

9. Committitur ergo hæc simonia aliquando à renuntiante & conferente beneficium, cum hoc ille renuntians dimittit, aut iste confert cum providentia seu pacto pensionis seu alicujus fructuum portionis, alicui alteri vel aliis tantum personis, secundum Navarrum *Consil. 76. hæc Rubr. n. 6.* & Lessium *cit. cap. 35. n. 27.* vel etiam ipsi resignanti vel conferenti solvendæ, ut cum Garcia *p. 11. de Benefic. cap. 3. n. 194.* existimant *cit.* Suarez *cap. 43. n. 7* & Palao *Tract. 17. disp. 3. p. 18. num. 6.*

10. Præcipue verò *cit. Constitutionibus* tanquam Simonia Confidentialis species prohibentur collationes & resignationes,

tiones, quæ fiunt cum reservatione Accessus, Ingressus aut Regressus ad beneficium. Accessus reservari dicitur ab eo, qui beneficium Cajo, ejus nunc ob ætatis aut aliud impedimentum incapaci, obvenire cupiens, id Titio confert ea conditione seu pacto; ut id post aliquot annos à Titio dimittendum consequatur & propria autoritate apprehendendi jus habeat Cajus, sublatò ætatis aliòve impedimentò, jam factus ejus capax, Laiman *cit. cap. 8. n. 75.* & Flaminus *Lib. 6. de Resignat. q. 5. n. 111.* Ingressus autem ab eo, qui beneficium sibi collatum, sed nondum possessum, alteri v.g. Cajo resignat cum pacto, sive reservato jure ingrediendi illius possessionem casu, quò Cajus præmortuus, vel ad Episcopatum promotus, vel Religionem professus fuerit, aut ex alia causa illud deseruerit, Idem *n. 114.* Regressus reservare dicitur, qui beneficium, sibi collatum jamque possessum, Cajo v.g. resignat cum pacto idem recuperandi casu, quò id per ejus obitum, promotionem, professionem est vacaturum, vel debita pensio non solvenda, Idem *n. 6.* Et hi beneficia resignandi modi etiam à S. Synodo Tridentina (salvâ tamen Apostolica potestatis Plenitudine) abrogati sunt *Seff. 25. cap. 7. de Reformat.* à laudatis autem summis Pontificibus, iis etiam coram Prælati locorum Ordinariis factæ resignationes, tanquam simoniacæ, penitus irritatæ, partim; quòd speciem referrent hæreditariæ successione, à sacris Canonibus in beneficiis semper reprobata, *can. Apostolica 6. & can. Si ergo 15. V. Nulla hic 8. q. 1.* partim verò; ut captandæ vel optandæ mortis alienæ occasio vel ambitiosa cupiditas in beneficiis tolleretur, Flaminus *ibid. n. 96.* Unde

Dubium oritur, an simonia Confidentialis locum habeat in beneficiorum permutatione, Dubitandi ratio est; quia

etiam ista fieri potest cum certa confidentia sive pacto de permutatione cum tempore dissolvenda & regressu ad priora beneficia, vel de iis in favorem nepotum aut aliorum resignandis, vel cum reservatione partis fructuum sibi vel aliis applicandæ.

Verius, à sic permutantibus non Confidentialem, sed Juris communis simoniam committi, cum Navarro *ad hanc Rubr. Lib. 5. Consil. 75.* docent *cit. Suarez cap. 43. n. 11* & Laiman *n. 75.* eâ ducti ratione; quòd *cit. Constitutiones Pii IV. & V. expressè loquantur de resignatione & cessione, & penales sint atque odiosæ; ac proinde locum non habeant in resignatione ex causa permutationis; cum ad hanc nequeant extendi, arg. Reg. Odia 15. in 6.* eamque earum verba etiam non comprehendant; quòd resignationis & cessionis nominibus, communi usu Jurium ac DD. non veniat ea, quæ fit ex causa permutationis.

Dixi tamen, *A permutantibus*, sive quatenus hi de permutationis dissolutione & reditu ad beneficia conveniunt inter se; non etiam de Ordinariis & aliis collatoribus; quia ab istis, si beneficiorum permutationem cum confidentia sive pacto; ut ad ea vel eorum alterum cum tempore adipiscendum jus alteri tribuatur, vel; ut fructuum pars sibi aut saltem alteri v.g. collatoris consanguineo pendatur, admittant, Confidentialem simoniam committi, satis clarè expressum est *Constitut. Pii V. verbis, Si Ordinarius vel alius collator contulerit vel conferat beneficium quòvis modo, ac proinde etiam ex causâ permutationis vacans eâ conditione tacita vel expressa, &c.* ut observant *cit. Suarez n. 11. & Palao n. 2.*

☞ (✕) ☞

ARTICUL.